

Skjemainformasjon

Skjema	Privatarkiv 2012 (bokmål)
Referanse	513595
Innsendt	14.03.2012 14:38:18

Opplysninger om søker

Opplysninger om organisasjon

Institusjonens leder Roger Erlandsen

Navn på organisasjonen Akershusmuseet

Organisasjonsnummer 974235390

Postadresse Strømsveien 74
Postboks 168

Postnr./Poststed 2011 STRØMMEN

Telefon 47471980

Webadresse <http://akersmuseet.no>

Opplysninger om prosjektets kontaktperson

Fornavn /Etternavn Katja Nicolaysen

Telefon 45207451

E-postadresse katja.nicolaysen@akershusmuseet.no

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt

Søknaden gjelder Privatarkiv 2012

Tittel på prosjektet Meierier og OSL arkiv - viktige regionale aktører

Sammendrag av prosjekt

Akershusmuseet søker om midler til registrering og publisering av bedrifts arkiver på arkivportalen. To temaer er valgt ut: Flyhistorie og meierier. Akershusmuseet oppbevarer deler av OSL sitt arkiv. Dette materiale er sentralt regionalt og nasjonalt da arkivet omhandler utbygging av landets hovedflyplass. Det andre er registrering og publisering av meieriarkiver fra Akershus, der museet oppbevarer flere. Dette er en næring som vært i sterk endring og det har hatt betydning for regionen Akershus

Prosjektbeskrivelse

Bakgrunn

Akershusmuseet er ansvarsinstitusjon for privatarkivarbeid i Akershus. Museet har vedtatt å ha arkivarbeid som et av sine viktige arbeidsfelt fremover for øke intensiteten på arbeidet. Dersom man ser bort fra fotoarkiv, har Akershusmuseet ikke tidligere vært aktiv innsamler av privatarkiv. I løpet av de siste to år har museet fått på plass rutiner, Asta samt kompetanse på feltet. Det har også resultert i større bevissthet rundt innsamling av privatarkivmateriale.

Den aktive innsamlingen har skjedd i forbindelse med prosjekter (f.eks. utstillinger, bokprosjekter, utredningsarbeider). Unntak her har vært avdelingen Fetsund Lenser som har ansvar for bedriftsarkivet til Glomma fellesfløtningsforening. Dette arkivet er tilfredsstillende ryddet og delvis registrert. Materialet vil nå bli lagt ut på arkivportalen. Ullensaker museum har fått ansvar for det som tidligere gikk under navnet Ullensaker bygdesamling. Denne samlingen inneholder omlag 18 hyllemeter med privat- og bedriftsarkiv fra Ullensaker kommune. Det være seg arkiv fra idrettslag, korps, allmenningstyrer, meierier, skomakere m.m. Dette er i gang med å bli registrert og publisert på arkivportalen. Noe er allerede publisert. Det legges allerede opp til at Ullensaker kommune vil overlate noe av sitt arkivmateriale som er knyttet opp mot kulturvirksomhet innenfor kulturminnevern/museum til Ullensaker museum. Dette vil drøftes nærmere etterhvert som Ullensaker museum har kommet lenger i arkivarbeidet. Av museets andre 16 avdelinger er det flere som har privatarkivmateriale i sine samlinger. Follo museum, Gamle Hvam museum, Asker museum, museumstjenesten ved Akershusmuseet og Urskog-Hølandsbanen er avdelinger som alle har privatarkiv som er viktig å få formidlet og som i dag stort sett er uordnet.

Hva det søkes midler til

Det søkes midler til å løfte to temaer innenfor arkivarbeid ved Akershusmuseet. Begge temaene knyttet til bedriftsarkiv og bedriftene er sentrale i Akershus sin historie. Det er derfor svært relevante arkiver å

Side 2/4
prioritere. Arbeidet med disse arkivene vil i tillegg gi solid basiserfaring for Akershusmuseet innenfor arkivarbeid og vil gi ytterligere kompetanseheving innenfor feltet.

OSL-arkivet

I forbindelse med utbyggingen av ny hovedflyplass på Gardermoen ble det foretatt kulturhistoriske og arkeologiske undersøkelser av regionen. I spissen for dette arbeidet sto Oslo Lufthavn Gardermoen (OHAS, senere OSL). Dette materialet oppbevares i dag ved Ullensaker museum. I tillegg ble det etablert et informasjonssenter, ledet av OHAS. Store deler av dette materialet oppbevares også i magasiner på Ullensaker museum. OHAS tok initiativ til en rekke prosjekter som egen kulturvernplan. Det ble også foretatt dokumentasjon av alle bygninger som ble revet i forbindelse med utbyggingen. Dette materialet er av stor betydning og bør sikres tilgjengeliggjort for allmennheten. Det er nå over 10 år siden flyplassen åpnet. Flyplassen førte til store regionale endringer og konsekvenser for mange husstander i Gardermoen området. Nå er det avklart at flyplassen må bygges ut ytterligere. Dette er noe Ullensaker museum må følge med på og dokumentere. Området er i stor vekst og blir sterkere preget av urbanisering. Arkivskaperen er OSL. Det er inngått skriftlig avtale om at materialet forvaltes av Akershusmuseet.

Da Ullensaker museum ble etablert lå det i premissene at det skal bygges opp et dokumentasjonssenter med særlig vekt på temaene lokalhistorie, samferdselshistorie og militærhistorie. Sentralt her står utviklingen av hovedflyplassen og dens rolle regionalt. I dag Ullensaker et samarbeid med SAS-museet og Forsvarets Flysamling. Totalt sett forvalter området mye viktig arkivmateriale om disse temaene. OSL har gitt 75 000,- kroner til arbeidet med arkivalia ved museet. Akershusmuseet driver i dag et forskningsprosjekt om musealiseringen av Akershus. OSL-arkivet har allerede vist seg nyttig i dette forskningsprosjektet da det gir forklaringer på en av museumsutviklingen til Ullensaker. Materialet har interesse for forskere så vel som at det kan benyttes i skoleøyemed. Ullensaker museum har god erfaring med opplegg knyttet til Den kulturelle skolesekken og har allerede 3 etablerte opplegg. Det vil være naturlig å lage et nytt opplegg knyttet til utviklingen av Ullensaker i forbindelse med etableringen av hovedflyplassen. Et spennende opplegg vil være å lage et opplegg der elever får kunnskap om kilder og arkivalia sammen med tema urbanisering. Det vil være et solid løft for Akershusmuseet å få ordnet og publisert dette materiale.

Meieri historie.

Akershusmuseet avd. Ullensaker museum har følgende fire arkiv fra meierier: Hovin meieri, Aastad meieri, Algarheim meieri og Borgen meieri. I tillegg har Follo museum arkivet etter Drøbak meieri. Follo museum melder at de trolig har flere meieriarkiver, men ikke oversikt i dag. I tillegg melder andre avdelinger det samme. Det betyr at samlet sett kan det å løfte meieriarkivene frem føre til et viktig på tvers arbeid mellom avdelingene i Akershusmuseet.

I Nes kommune er det bevart flere meieriarkiver og det er publisert en bok om meieriene der «Meieria i Bygdesamfunnet. Nes på Romerike» av Torleiv Rimstad, trykket på eget forlag. Dette er en interessant informasjonskilde til situasjonen i Nes. Nes kommune er imidlertid den eneste av Akershuskommunene som har gjort et slikt prosjekt. Det vil derfor være høyst relevant å bygge ut den informasjonen og lage en slik publikasjon for hele Akershus. Avdelingen Gamle Hvam museum (Nes kommune) er et landbruksmuseum som ikke har tidligere fokusert på dette fagfeltet, men det vil være relevant at de er med inn i et eventuelt skriftlig produkt i etterkant av at arkivene er ordnet og publisert på arkivportalen. Dette prosjektet ønsker dermed også å få en oversikt over hvilke lokale meierier som har vært i fylket og i hvilken grad disse arkivene eksisterer hos andre aktører. Det er blant annet sannsynlig at disse befinner seg hos historielag.

Meieriene har hatt en sentral plass i landbruksvirksomheten gjennom mange år. Etter hvert at denne virksomheten gjennomgått store endringer til dagens TINE meierier som bare har noen få meierier, men som dekker mye større geografiske områder. I Akershus har denne sentraliseringen fått stor betydning. Andre næringer har fått plass, mens melkeproduksjonen har gått drastisk ned. Meieriene var i sin tid svært viktige funksjoner i de områdene de servet. De fleste var produksjonsmeierier som produserte blant annet ost og hadde gjerne utsalg. Meieriene ble plassert nær transportveier. Områdene rundt meieriene var inndelt i melkelag. Den første meieriforeningen ble etablert i Norge i 1881 (Den norske meieriforening). I dag er TINE Norges største næringsmiddelkonsern med en produktportefølje på over 500 produkter. Det har med andre ord skjedd en enorm utvikling innen dette feltet siden slutten av 1800-tallet og frem til i dag. Det er derfor viktig å få sikret historikken fra den perioden det var mange, små meierier. Det er ikke utenkelig at det fortsatt er meieriarkiver som bør samles inn og forvaltes av Akershusmuseet.

Mål med prosjektet

OSL-arkivet og meieriarkivene skal ordnes etter dagens standard og publiseres på arkivportalen. OSL-arkivet vil bli blit brukt i utviklingen av et undervisningsopplegg for skolene og utgjør kildemateriale for forskning. Meieriarkivene skal ordnes, publiseres samt det at lages en publikasjon av Akershusmuseet.

Gjennomføring

Prosjektet vil bli startet opp 1.9.2012 under forutsetning av mottatt prosjektmidler. Oppstart blir først

høsten for å sikre ansettelse av prosjektmedarbeider med korrekt kompetanse. Om mulig vil prosjektet bli igangsatt tidligere. Prosjektet avsluttes 1.10.2013. Da er det lagt til en ekstra måned i tilfelle av uforutsette forsinkelser. Arbeidet anses som en del av det totale løftet og utviklingen Akershusmuseet nå gjør på privatarkivarbeidet. Arbeidet vil bli ledet av avdelingsleder / konservator ved Ullensaker museum.

Det søkes om midler til å ansette en prosjektmedarbeider i 1 år i 100% stilling samt sosiale omkostninger. Ansettelse av en prosjektmedarbeider med dette arbeidsfeltet i et år er viktig for å kunne gjøre det løftet som museet ønsker innenfor fagfeltet. Erfaringene fra prosjektet vil også være viktig for fremtidige tilsvarende prosjekter. Det det vil bli skrevet en evalueringsrapport. Ved effektivt å løfte dette arbeidet i et år vil denne kompetansen kunne spres internt og eksternt. Internt vil fokus på dette området skape bedre forståelse om nødvendigheten av å være aktiv innsamler og sikre privatarkiv på tilfredsstillende måte. Ekstern vil det gi publikum kunnskap om privatarkivmateriale i et fylke der dette ikke er veldig godt kjent.

Formidling av prosjektet

Som nevnt i målsettingen for prosjektet vil materialet bli brukt til å lage undervisningsopplegg. I samarbeid med kommunene vil det være naturlig å lage informasjon som kan publiseres på læringsplattformen «It`s learning». Denne læringsplattformen brukes aktivt av alle i skoleverket i Akershus Dermed er informasjon om arkivportalen samt disse temaene spredt til skoler i hele fylket. Dette vil skje i samarbeid med museumslektor ved Akershusmuseet og koordinator for Den kulturelle skolesekken i fylkeskommunen og den enkelte kommune.

Akershusmuseet vil sikre at informasjon om prosjektet bli spredt blant annet gjennom arkivdag og andre informasjonskanaler, herunder sosiale medier.

Det vil bli utarbeidet informasjonsmateriell hvor det vil påløpe trykkekostnader. Dette kan spres til lag og foreninger slik at Akershusmuseet viser sin interesse som aktiv institusjon for innsamling av privatarkivmateriale.

Framdriftsplan

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden:

Start- / Sluttdato 01.09.2012 01.10.2013

Aktivitetplaner

Tittel	Fra- / Til-dato	Til dato
Arkivdagen	10.11.2012	

Andre opplysninger / kommentarer om framdrift- / aktivitetsplan.

Det vil bli utarbeidet undervisningsmateriell som tilbys på læringsplattformen It`s learning som brukes av alle grunnskoler i Akershus. Det vil bli utarbeidet skriftlig materiell som informerer om prosjektet som kan spres til lag - og foreninger, Det vil bli bli publisert materiale på bakgrunn av informasjonen som fremkommer i arkivene. Prosjektet vil bli brukt i intern kompetanseutvikling.

Samarbeidspartnere

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner?

Nei

Prosjektbudsjett

Budsjett - utgifter		
Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Prosjektmed, 100 %, inkl sos omk, 12 mnd	kr 600 000,00
Varer/utstyr	Esker, makuleringsmaskin m.m.	kr 50 000,00
Tjenester kjøpt av andre	konsulent/opplæring/kurs	kr 20 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	konservering/digitalisering/und. materiell m.m.	kr 50 000,00
Totale utgifter		kr 720 000,00

Budsjett - inntekter		
Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 300 000,00</u>
OSL	Ja	kr 75 000,00
Søknad Ullensaker komunne	Nei	kr 200 000,00
Stimuleringsmidler Akershusmuseet	Nei	kr 100 000,00
Egen innsats Akershusmuseet/Ullensaker museum	Ja	kr 45 000,00
Totale inntekter		kr 720 000,00

Kommentar

Kommentar til budsjett

Det vil være aktuelt å se på eventuelle muligheter for å kjøre deler av prosjektet dersom det mottas deler av omsøkte beløp. Det vil også være mulig å vurdere å kunne øke egeninnsatsen.

Vedlegg

Ingen vedlegg lastet opp